

OMAGIU FOSTULUI COLEG, CAMARAD ȘI PRIETEN, BORIS PARII, SAVANT RECUNOSCUT CARE S-A STINS DIN VIAȚĂ PREMATUR DIN CAUZA NEGLIJENȚEI AUTORITĂȚILOR TIMPULUI

Tribute to former colleague, comrade and friend, Boris Parii, well-known scientist, who passed away prematurely due to time authorities' negligence

D. Holban, dr. hab. în. med.vet., prof. universitar

A fost în toamna anului 1979. Facultatea de Medicină Veterinară, fondată de un grup de medici veterinari, doctori în științe, veniți de la Institutul de Cercetări Științifice în Zootehnie și Medicină Veterinară din Cricov, în frunte cu domnul Eugen Zgardan, lansase cu succes prima promoție de medici veterinari autohtoni. Se împlinise un vis pe care noi l-am nutrit încă din anii studenției și, evident, eram fericiți de acest eveniment. Era un început de cale promițător, însă existau și probleme care trebuiau neapărat rezolvate. Catedra de Terapie din cadrul facultății, deschisă în iunie 1978, includea cursul de Patologie medicală și toate obiectele adiacente, inclusiv cel de Farmacologie. Titular la această materie era prof. V. Koroliov, venit de vreo trei ani la facultate, „nu știu de unde” la recomandarea unui „ștab” important din Ministerul Agriculturii de la Moscova pentru a prelua conducerea facultății recent fondate. Însă această „operațiune”, după cum era și firesc, a cam eșuat, decan fiind ales conf. E. Zgardan, care se bucura de încrederea factorilor de decizie ai timpului. Prof. V. Koroliov a mai întreprins o tentativă de a se afirma, de această dată în calitate de șef al catedrei Terapie, deși nu avea specializare în acest domeniu, însă iarăși a eșuat, șef fiind ales prin concurs, cu majoritate de voturi, autorul acestor rânduri. Dânsul nu era dispus de a efectua muncă didactică, managementul fiindu-i „vocația”. În scurt timp a depus cerere și a părăsit pentru totdeauna plaiurile mioritice. În consecință, în plin proces didactic (luna noiembrie, 1979), una dintre materiile predate la catedră – Farmacologia – rămăsese fără acoperire. Aș fi putut prelua eu acest obiect, deoarece era profilul meu de specializare. La drept vorbind, Farmacologia îmi era pe suflet; pentru a preda acest curs venisem la facultate. Dar mai importantă decât dorința mea personală era obligațiunea de a-mi onora angajamentul privind conducerea catedrei și predarea cursului Patologia medicală – disciplină formatoare, care, de fapt, includea trei materii distincte – Bolile interne, Bolile de nutriție și metabolism și Bolile tineretului. Am meditat asupra acestei dileme ceva timp și, în definitiv, am hotărât să adopt o poziție civică – să rămân titular la Patologia medicală. Referitor la Farmacologie, am decis să caut alt om, care ar corespunde exigențelor de selectare a colaboratorilor. Gândul m-a purtat spre catedra de Farmacologie a Universității de Medicină „N. Testemițanu”. Personal nu cunoșteam pe nimeni dintre colaboratorii acestei catedre. În ajutor mi-a venit colegul și prietenul, acum prof. universitar, V. Lutan.

Fără să ezite, a zis: Boris Parii. Am avut câteva întrebări, iar răspunsurile au fost lapidare și încurajatoare: a absolvit școala cu medalie de aur, facultatea cu Mențiune; a susținut cu succes, teza de doctor în medicină, este familist, educă doi copii; îi place să muncească. A avut loc prima întâlnire. Boris vorbea cu cuvinte bine gândite, calm, explicit și cu mare grijă aranja fiecare cuvânt la locul cuvenit. Am acționat prompt și, în scurt timp, dr. Boris Parii a preluat cursul de Farmacologie. Am răsuflat ușurat. Catedra era completată cu specialiști onști și de înaltă calificare. Am solicitat o delegație pentru 30 de zile în republicile Baltice (Estonia, Letonia, Lituania) în vederea stagierii la catedrele de profil. M-am reîntors acasă la sfârșit de decembrie 1979 plin de idei și cu un program vast privind devenirea catedrei și a Facultății de Medicină Veterinară, dar și cu înțelegeri de colaborare în viitor. Apropos, legăturile stabilite cu balticii au dăinuit mai bine de 20 de ani, fiind însoțite de vizite reciproce, inclusiv împreună cu familiile. Această călătorie a lăsat o amprentă adâncă asupra concepției noastre de edificare a unei catedre, a unei facultăți.

Durabilitatea și funcționalitatea unei construcții depind, în primul rând, de calitatea temeliei. Nicio piatră de temelie nu trebuie să fie falsă. Boris a fost omul potrivit la locul și în timpul potrivit. El, în scurt timp, s-a înscris perfect în acest concept, devenind un pilon de rezistență

al noii formațiuni pe care toți o numeam, pur și simplu, „catedra”, dar și al facultății în întregime. În primul rând, s-au produs îmbunătățiri considerabile în predarea cursului de Farmacologie. Prof. V. Koroliov obișnuia să înceapă procesul didactic nu la 1 septembrie, cum era firesc, ci cu 2-3 săptămâni mai târziu, motivând că... „mai are de urmat niște proceduri la nu știu care sanatoriu”. La început de primăvară depunea cerere să se permită desfășurarea examenului la Farmacologie cu 2-3 săptămâni mai devreme, motivul fiind... sanatoriul cu pricină. Calitatea prelegerilor și ședințelor de laborator era sub nivelul cerințelor, iar studenții, evident, erau nemulțumiți. Dr. Boris Parii a schimbat radical starea de lucruri. Ordinea și disciplina erau în prim-plan. Angajamentele funcționale erau respectate cu strictețe. Au fost elaborate și implementate lucrări metodice pentru fiecare ședință de laborator, programe pentru lucrările de licență, programe privind cercetările științifice și altele. În calitate de pedagog, prof. B. Parii era ireproșabil. Pe parcursul a mai bine de 15 ani, cât a lucrat la catedră, nu a avut loc niciun caz de nerespectare a obligațiilor funcționale. O singură dată, în luna mai 1986, colegul, camaradul și prietenul, pe atunci conf. B. Parii, dimineața nu s-a prezentat la ore. Studenții s-au adunat și îl așteptau, iar eu credeam că va apărea în curând, caz nemăîntâlnit la catedră. Însă nu a fost să fie... În acea zi de pomină, colegul nostru, Boris Parii, dimineața când se îndrepta spre facultate, a fost „cules” din stradă de către oamenii Securității și trimis la Cernobil. O zi fatală pentru Boris, pentru familia dânsului, dar și pentru noi, colaboratorii și prietenii de la catedră, de la facultate și, mai ales, pentru studenți. Total nepregătit pentru astfel de activități, pe neprins de veste a fost băgat în infernul de la Cernobil. Consecințele acestui act nesăbuit au fost tragice și, în continuare, au dus la dispariția prematură dintre noi a regretatului profesor universitar, doctor habilitat în medicină, laureat al Premiului Național pentru știință și tehnică, Boris Parii.

O deosebită atenție la Catedră se acorda cercetărilor științifice. De la bun început am încheiat contracte cu diverse complexe zootehnice (la solicitarea acestora) în vederea prevenirii și combaterii unor maladii ale tineretului porcin și taurin, care aduceau mari prejudicii economice. Banii câștigați din aceste contracte erau investiți în înzestrarea catedrei cu dispozitive de laborator moderne (centrifugi, camere frigorifice, microtom, microscop cu luminiscentă, spectrofotometru, spectrograf și altele), inclusiv am procurat și un laborator pe roți („Zoobiolaboratoria”) cu care ne deplasam în teritoriu. Dr. Boris Parii foarte repede s-a familiarizat cu particularitățile științei medical veterinare și s-a înscris perfect în Programul de Cercetări Științifice al Catedrei. În zilele lucrătoare, la locul de lucru ne aflam 10-12 ore, ba chiar și mai mult. Eram pasionați de știință. Pe parcursul a 15 ani la Catedră au fost pregătite și susținute 7 teze de doctor și 5 teze de doctor habilitat. Boris a susținut cu succes teza de doctor habilitat în 1993 la Consiliul științific al Universității de Medicină „N. Testemițeanu”, fiind autor a 9 brevete de invenție și 4 patente. Pe parcursul a 20 de ani de activitate, Catedra a fost vizitată de mai bine

de 60 de savanți din republică și de peste hotare (Rusia, Ucraina, Armenia, România, Belarus, SUA, Lituania). Cu această ocazie erau prezentate prelegeri publice, se organizau mese rotunde, simpozioane etc. Colaboratorii catedrei participau activ la lucrările școlii-seminar academice „A. M. Ugolev”-„Probleme actuale privind fiziologia și patologia digestiei” de pe lângă AȘ a URSS (1978-1989), la numeroase conferințe și simpozioane științifice. De fiecare dată când ne deplasam în alte orașe, în paralel cu programul de lucru oficial, elaboram și un program cultural pe care, de obicei, îl îndeplineam cu brio. Pentru a evoca atmosfera relațiilor noastre colegiale, redau succint trei călătorii de serviciu efectuate împreună cu Boris și cu alți colegi de la catedră. Pentru început evoc deplasarea la Sankt Petersburg.

Era începutul calendaristic al iernii lui 1989, cu primii fulgi de zăpadă. Catedra de farmacologie a Universității de Medicină Veterinară din Sankt Petersburg (șef de catedră-prof. Sokolov) și Ministerul Agriculturii din Moscova au lansat un program amplu de cercetări științifice privind elaborarea și implementarea produselor farmaceutice noi de uz veterinar cu implicarea tuturor farmacologilor veterinari din cadrul facultăților și instituțiilor de cercetări științifice din fosta Uniune Sovietică. Catedrei de terapie din Chișinău, în cadrul acestui program, îi revenise un loc aparte. Deja deveniserăm recunoscuți și apreciați pe plan unional: obținuserăm mai multe brevete de invenție, o medalie de aur la Expoziția agricolă de la Moscova, primul patent și aveam două produse noi omologate și implementate. În legătură cu acest eveniment a fost convocată o Conferință științifică cu participarea specialiștilor de resort. Excepția se referea la Catedra din Chișinău, de unde au fost invitați toți colaboratorii. Am dat curs invitației și am plecat cinci persoane: conf. B. Parii, dr. Sava Bălănescu, doctoranzii Valeriu Cociu și Khaled al-Kudah și subsemnatul. Am plecat cu trenul care, în acele timpuri, mergea încet, iar calea era lungă (peste 30 de ore într-o singură direcție). Noi nu aveam de gând să ne plictisim. Am luat cu noi un volum de Biologie moleculară (dintre cele cinci traduse din engleză în limba rusă), am transformat un compartiment din vagon în laborator de studiu și ne-am pus pe muncă. Am început cu capitolul Mitoza. Am purces la identificarea mecanismelor de reglare și a substanțelor esențiale necesare acestui proces biologic complex. În continuare am intuit locurile vulnerabile ale acestui proces, posibili factori de risc etc. și, în sfârșit, am ajuns la posibilele căi de influențare în vederea prevenirii sau tratării gastroenteropatiilor. Discuții interminabile întrerupte cu mici pauze cu gimnastică de înviorare la stațiile unde trenul staționa mai mult de 10 minute și cu pauze de masă. La Sankt Petersburg, de rând cu programul de lucru, în mod firesc, am avut și un vast program cultural. Am vizitat mai multe locuri istorice, muzee, galerii de artă, fiind impresionați de frumusețea și grandoarea acestei urbe de pe malurile râului Neva și de marile personalități care au creat capodopere aici. Hoinăream împreună cu Boris pe străzile urbei și ne întrebam: „Nu cumva pe aici a pășit grăbit Raskolnikov cu toporul ascuns sub haină îndreptându-se

spre victimă? („Crimă și pedeapsă” de F. M. Dostoievski). Ce surpriză ar fi să ne întâlnim imaginar cu autorul romanului... Surpriza totuși s-a produs la muzeul Ermitaj, în frumosul Palat de iarnă al țarilor ruși. Eram toți cei veniți de la Chișinău în una dintre grandioasele săli ale celebrului muzeu și discutam în l. română în apropierea unui tablou. Pe neprins de veste a dat buzna peste noi un grup de turiști din România (moldoveni de la Iași). Am fost bucuroși de această întâlnire și am început să comunicăm în glas. Ieșenii ne puneau multe întrebări din care am înțeles că erau la curent cu evenimentele de la Chișinău și voiau să cunoască mai mult. Imediat au intrat în alertă securiștii români care însoțeau grupul și au început să ne disperseze grosolan. Probabil că printre indicațiile primite de la șefi a fost și acelea de a nu permite sub niciun fel contactul turiștilor români cu basarabenii. Ne-am despărțit de ieșeni cu un gust amar în suflet, iar în metro, îndreptându-ne spre locul unde eram cazați, am auzit cum oamenii discutau (în șoaptă) precum că ceva neordinar se întâmpla în România. Calea întoarsă spre Chișinău a fost marcată de evenimentele din România. Cumpăram ziare, ascultam radio, discutam. Apropos, la plecarea noastră spre Sankt Petersburg am purtat o discuție despre situația din România. Boris m-a întrebat franc ce gândesc despre Ceaușescu? I-am răspuns fără ezitare: „cred că Ceaușescu va mai supraviețui cel mult 2-3 săptămâni”. A fost un răspuns intuitiv. Nu eram atât de informat ca să prezic viitorul, însă după cum evoluau evenimentele în alte țări ale blocului estic și după vizita lui M. Gorbaciov la București, mai ales după întâlnirea lui M. Gorbaciov tête-à-tête cu președintele Bush pe o navă militară americană în Marea Mediterană era clar că în curând ceva trebuia să se producă în România. Era singura țară din blocul estic rămasă inertă. În general, la catedră nu purtam discuții politice, nu citeam ziare, într-un cuvânt nu pălăvrăgeam. Temele noastre de discuție erau procesul didactic și cercetările științifice. Numai după ce se termina lucrul ne permiteam să purtăm și astfel de discuții, în speță evenimentele culturale, sportive sau problemele cotidiene.

O altă călătorie împreună am efectuat-o la Samarkand. În august 1991, Ministerul Agriculturii de la Moscova a convocat o consfătuire unională consacrată dezvoltării industriei farmaceutice medical-veterinare. Din Republica Moldova au fost invitați conf. B. Parii, conf. V. Lutan, managerul firmei „Preti” SRL, dr. Iu. Curatnicov, și subsemnatul. Sosiți la Samarkand (cu avionul), pentru prima dată am rămas uimiți de ceea ce am văzut – ni s-a creat impresia că am nimerit în altă lume. Un oraș milenar, cunoscut din antichitate sub numele de Maracanda (cucerit de Alexandru Macedon), devenit înfloritor în sec. IX-X d. Hr., ca mai apoi, în sec. XIII să fie cucerit de Genghis-Han și transformat în capitala Imperiului Mongol. Apropos, despre aceste evenimente mărturisesc rezultatele cercetărilor efectuate de o echipă internațională (din 5 țări) de geneticieni pe parcursul a 10 ani. Cercetările au scos la iveală că 8% dintre bărbații care locuiesc pe teritoriul fostului Imperiu Mongol sunt purtători ai unui anumit set de cromozomi Y, considerat drept semnătura genetică a lui Gen-

ghis-Han. Orașul este împânzit de edificii și vestigii culturale, multe dintre care de importanță mondială. Printre acestea pot fi menționate moscheea Gur-Emir (sec. XV) cu mormântul lui Timur-Lenk, medresele Ulugbek (sec. XV) și Șir-Dar (sec. XVII), mauzoleele Sahi Zinda (sec. XIV-XV) și Gur-Emir (sec. XV). Deoarece instituțiile unionale de la Moscova pe vremea aceea erau într-o stare debusolată, consfătuirea nu prea a reușit, în schimb noi veniți din „altă lume” eram curioși să vedem și să cunoaștem cât mai multe despre locurile pe unde cândva a activat și marele Avicena. Pentru noi totul era nou și nemaipomenit de interesant. Am vizitat mai multe moschee, mauzolee, dar și renumitul bazar oriental. Într-una din zile am hotărât să încercăm gustul pilafului autentic uzbek. Am intrat într-un local specializat în pregătirea pilafului. Totul se efectua în văzul clienților. Într-un ceaun mare (în jur de 200 kg) erau puse pe rând ingredientele, iar spre sfârșit totul se amesteca cu niște lopeți de lemn speciale, iar apoi se servea. Mesele pentru clienți se aflau în preajma ceaunului. Într-o parte erau mese obișnuite, iar vizavi erau mese pentru autohtoni – mese mici situate pe niște lavițe pătrate, înconjurate din trei părți cu perile. Noi ne-am așezat la o masă obișnuită, iar în fața noastră, la o masă pentru autohtoni, s-a așezat o familie de băștinași. Inițial, capul familiei – bărbatul, și-a scos galoșii de pe cizme (nu ploua), s-a urcat pe laviță și s-a așezat la masă cu picioarele încolăcite sub el. La fel au procedat soția și copiii. Au comandat mâncarea, însă chelnerul, spre surprinderea noastră, a adus doar o porție de pilaf și a oferit-o bărbatului. Noi urmăream curioși ce va urma. Bărbatul mânca lejer, nestingherit, iar soția și copiii stăteau liniștiți în jurul mesei și numai ochii „le curgeau”. Chelnerul a mai adus o porție de mâncare și din nou a oferit-o bărbatului. Boris a răbufnit schimbându-se la față și a vrut să se scoale strecurând printre dinți: „mă duc să-i trag o palmă”. Am insistat să stea liniștit să vedem ce va urma. După ce bărbatul a mâncat pe saturate, s-a lăsat într-un cot alături de masă și a ațâpit. În vremea asta chelnerul a adus mâncare pentru toți membrii familiei care au mâncat cu poftă. Pilaful era din carne de miel și, într-adevăr, era foarte gustos.

La un sfârșit de săptămână a lunii iunie 1995, împreună cu Boris și cu soțiile am efectuat o călătorie de trei zile la Iași. Colegii de la Facultatea de Medicină Veterinară, după cum ne-am înțeles din timp, ne-au întâmpinat și ne-au asigurat cazarea. Apoi, împreună cu Boris, am efectuat o vizită de curtoazie domnului rector al Universității și, la rugămintea noastră, ni s-a oferit posibilitatea timp de două zile să hoinărim pe străzile orașului. Această urbie, fosta capitală a Moldovei medievale, cu 67 de biserici și mănăstiri ctitorite de voievozi care au intrat în legende, ca Ștefan cel Mare și Sfânt, Vasile Lupu, dar și de savanți cu renume mondial (Nicolae Iorga) sau pur și simplu de enoriași ini-moși emană o încărcătură spirituală deosebită. Aici încă mai dăinuie urmele materiale ale culturii Cucuteni din perioada dacică, dar și ale Academiei Vasiliene (1640) și ale Academiei Mihăilene (1835). Pe străzile Iașului a pășit și Petru Movilă venit de la Kiev pentru a oficia căsătoria

prințului Radzavil din Lituania cu Maria, fiica lui Vasile Lupu. Aici, la Universitatea de Medicină și-a făcut studiile laureatul Premiului Nobel Emil Palade. Aici au trăit, au studiat, s-au afirmat numeroși oameni de știință, artă, cultură: M. Eminescu, V. Alecsandri, N. Iorga, G. Enescu, B. P. Hașdeu, C. Stere, M. Sadoveanu, Ion Creangă, G. Topârceanu, G. Asachi, C. Negruzzi, Al. Donici, Al. Russo, P. Halippa și mulți, mulți alții inclusiv tânărul regizor Cristian Mungiu, laureat al Festivalului Internațional al filmului de la Cannes. Ore în șir cutreieram străzile orașului admirând bisericile Sf. Neculai Domnesc, Trei Ierarhi, Golia, Casa Dosoftei, Noua Mitropolie pe fundalul căreia am făcut mai multe poze, Universitatea „Al. I. Cuza” cu „Sala pașilor pierduți”, Teatrul Național „V. Alecsandri”, palatul Culturii și altele. Din când în când făceam câte un popas la o terasă, serveam ceva, ne mai odihneam. În ultima zi am vizitat Grădina Copou și ne-am odihnit sub teiul lui M. Eminescu. Această călătorie memorabilă la Iași a fost una introductivă în lumea spiritualității naționale. Am plecat cu un singur gând: de a reveni cât mai curând posibil.

Această rememorare succintă, aidoma unui recviem, consacrat fostului coleg, camarad și prieten Boris, cu ocazia a 5 ani de la trecerea în neant, a fost așternută pe hârtie la începutul anului 2014, când ar fi împlinit 70 de ani. La această vârstă oamenii de știință, de obicei, devin maturi. În continuare urmează cea mai responsabilă și prolifică perioadă din viață – când omul conștient transmite, cu maximă generozitate și dezinteres, cunoștințele acumulate și efectele lor de iluminare internă generațiilor viitoare – discipoli, studenți, copii, nepoți și, de ce nu?, strănepoți. De această ocazie fericită, din cauza neglijenței și acțiunilor nesăbuite ale autorităților, a fost privat profesorul universitar, savantul Boris Parii. Spațiul alocat acestei evocări în prezenta ediție nu permite de a reda, chiar și în mod succint, evenimentele și realizările comune. Voi recurge la o enumerare a celor mai importante dintre ele, care nu au fost expuse în această evocare, nutrind speranța ca în viitor să-mi mai aplec capul asupra acestor rânduri. Așadar, „Catedra” s-a mai manifestat prin:

1. Aderarea și participarea la lucrările școlii-seminar „A. M. Ugolev” de pe lângă AS a URSS (1978-1989, perioada Kaluga);
2. Fondarea firmei „Preti” SRL împreună cu Centrul republican al Familiei și Căsătoriei (dr. N. S. Răileanu) de pe lângă Ministerul Sănătății. Organizarea producerii de medicamente (Microproducere) la catedră. Elaborarea și omologarea produselor farmaceutice – Umbilicen, Cariocen, Timocen, Ergofor, Aspirină solubilă, Iodogel, Meteol și altele;
3. Obținerea a peste 20 de brevete și patente în fosta URSS, Rusia, R. Moldova, Ucraina în domeniul produselor farmaceutice;
4. Fondarea Centrului Farmaceutic științific și de producție pe lângă Ministerul Sănătății la solicitările repetate ale domnului dr. N. S. Răileanu (director al Centrului Familiei și Căsătoriilor) și ale subsemnatului prof. universitar D. Holban (șef cat. Terapie,

FMV), adresate Ministerului Sănătății și Consiliului de Miniștri. Director al acestui Centru a fost numit conf. B. Parii (Catedra Terapie), iar director adjunct domnul dr. V. Valica. Pe parcursul primilor doi ani acest Centru a activat în cadrul Catedrei de Terapie. În următorii ani a fost construit un bloc nou, au fost deschise laboratoare noi, iar Centrul a evoluat într-un Institut modern, director fiind reafirmat, deja prof. universitar, Boris Parii;

5. În perioada de Renaștere națională, colaboratorii Catedrei s-au implicat activ în toate evenimentele majore. La Marea Adunare Națională din 27 august 1989 colegul Boris Parii a participat împreună cu tatăl său, Ion, venit special de la Șerbaca (Râșcani) pentru acest eveniment. Domnia Sa a stat în picioare în piață timp de peste 4 ore (împreună cu cele câteva sute de mii de participanți), apoi a îngenuncheat în fața statuei Marelui Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt cerând de la autorități Adevărul. La sfârșitul acestui eveniment de pomină, bătrânul plugar Ion Parii a declarat: „A fost ceva nemaipomenit, m-am simțit mai ceva decât într-o sfântă biserică la oficierea unei Liturghii. Mă simt om”;
6. Participarea activă a Catedrei în Campania electorală din ianuarie-februarie 1990 pentru alegerea primului Parlament democratic din istoria Republicii Moldova care, în continuare a fost numit „Parlament al independenței”. În această campanie, Catedra a optat pentru propriul candidat – subsemnatul, și a învins într-o luptă acerbă, fără compromisuri cu alți patru candidați susținuți de autorități (Rectorat, comitetul Universitar de partid, comitetul raional de partid, comitetul executiv etc.). Ștabul campaniei electorale, includea colaboratorii catedrei și două persoane cooptate de la alte facultăți. Victoria a fost obținută din primul scrutin cu o majoritate confortabilă de voturi față de cei patru concurenți susținuți de autorități;
7. Elaborarea sarcinii privind proiectarea blocului clinic (inclusive Catedrei Terapie) și a clinicilor Facultății de Medicină Veterinară; în elaborarea sarcinii privind proiectarea și construirea blocului Institutului Național de Farmacie (prof. B. Parii). Implicarea activă în realizarea ambelor proiecte. Ctitori a mai multor locașuri sfinte din Chișinău și din republică (Catedrala Sfinții Apostoli Petru și Pavel, biserica Universitară de la Petricani, biserica din satul Duruitoarea Noua);
8. Fondarea Comisiei de Expertiză a medicamentelor de pe lângă Direcția generală Medicină Veterinară cu Inspectoratul sanitar-veterinar de stat al Ministerului Agriculturii și Alimentației publice (1990). Pe parcursul primilor 12 ani, subsemnatul a fost președinte al acestei comisii. Crearea Asociației Medicilor Veterinari din R. Moldova. Subsemnatul a activat în calitate de președinte în anii 2002-2006;
9. Participarea la inaugurarea Holdingului Phytopharm din Kiev. La solicitarea noastră a fost invitată și o delegație de farmacologi și farmaciști din România în

frunte cu prof. universitar Ostin Costel Mungiu (Iași). Pentru delegația R. Moldova condusă de vice-ministrul sănătății domnul N. Dolghi și delegația României, organizatorii au închiriat un avion special cu care ne-am deplasat la Kiev și înapoi. Am profitat de prezența Mitropolitului Bisericii ortodoxe din Ucraina, invitat la Inaugurare pentru a binecuvânta evenimentul, și am solicitat, în numele ambelor delegații, posibilitatea de a vizita locurile unde a activat compatriotul nostru Mitropolitul Petru Movilă. A urmat o mică consfătuire a gazdelor, apoi promisiunea, a doua zi a fost onorată;

10. Contracte de colaborare cu Institutul Național de Medicină Veterinară „Pasteur” (București), cu IBNA-Balotești, cu facultățile de Medicină Veterinară din Iași,

București și Timișoara. Pe parcursul a circa 10 ani, 2-3 profesori de la aceste facultăți, primăvara și toamna țineau cursuri de Farmacologie (prof. C. Stătescu), Fiziopatologie (prof. D. Curcă), Patologie Medicală (prof. S. Ghergariu, prof. N. Hagi) și altele la Catedră;

Crearea Societății pe Acțiuni „Farmavet” sub conducerea Managerului principal A. V. Ganea, care în continuare a devenit o fabrică farmaceutică modernă de produse farmaceutice de uz veterinar;

Organizarea mai multor delegații de serviciu la Moscova (inclusiv două împreună cu prof. B. Parii) asortate cu ample programe Culturale (Muzeul de arte plastice „A. Pușkin”, Galeria „Tretiakov”, Teatrul Bolșoi, Mănăstirea „Serghiev posad”, Muzeul din Kremlin și multe altele).

Dumitru Holban si Boris Parii la un sfarsit de an la Catedra Terapie, Universitatea Agrara de Stat din Moldova

Dumitru Holban si Boris Parii in vizita la Iasi, Romania